

PESTPROTOCOL o.b.s. De Singel

o.b.s. De Singel Vlaardingen

Pestprotocol. o.b.s De Singel Vlaardingen

Inleiding

DOEL

Alle kinderen op onze school moeten zich veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er moet op school en daarbuiten sprake zijn van een veilig klimaat, waarin kinderen zich harmonieus en op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen elkaar er op aanspreken als zich ongewenste situaties voordoen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Een goed pedagogisch klimaat kan vaak al pestgedrag voorkomen.

PESTEN OP SCHOOL

Pesten komt helaas op iedere school maar ook daarbuiten voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Het zich niet (langer) veilig voelen op school of thuis is dermate ontwrichtend voor een kind dat we alles in het werk willen stellen om de mogelijk ontstane onveiligheid om te buigen in veiligheid. In het navolgende geven we aan de door ons geformuleerde doelstellingen "handen en voeten"

Voorwaarden:

Om effectief het pesten te kunnen bestrijden moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de “zwijgende”, neutrale groep), leerkrachten en de ouders.

- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna, samen met hen, regels worden vastgesteld. We doen dit gedurende het gehele schooljaar.

- Het is zaak dat we samen met de kinderen, de voor ons belangrijke regels opstellen en dat dit niet een aan de kinderen opgelegd “protocol” is. (Over het opstellen van klassenregels zie ook bijlage 1.)

- Alle betrokkenen bij de dagelijkse opvoeding van het kind moeten een mogelijk pestprobleem in gezamenlijkheid zien op te lossen. Dit is geen eenvoudige zaak en daarom hanteren we een aantal stappen die gezet moeten worden om het pesten te doen stoppen en het negatieve gedrag/gevoelen om te buigen in een gevoel van veiligheid voor iedereen!!

HOE WIJ OP DE SINGEL MET PESTEN OMGAAN.

In dit deel willen we ingaan op hoe we als school (leerlingen, leerkrachten en ouders) willen omgaan met pesten. Zoals reeds eerder gezegd proberen we door een goed pedagogisch klimaat te scheppen, het pesten te voorkomen. De groepsleerkrachten zijn in eerste instantie de spil en aanspreekpunt waarom alles draait. Dit geldt voor het scheppen van een veilige sfeer, een goed pedagogisch klimaat maar ook voor het oplossen van problemen m.b.t. pesten.

Mocht er onverhoopt toch een probleem ontstaan met betrekking tot pesten dan handelen we zoals hieronder beschreven; globaal kun je de te zetten stappen als volgt rangschikken:

1. signaleren en melden.
2. plan van aanpak voor onder- en bovenbouw.
3. als het pesten niet stopt (sancties).

Zeker in het begin zal de gehele procedure (hoe pakken we het pesten aan?) ook met de kinderen worden doorgesproken (bijvoorbeeld in het kader van SOEMO) en aan de kinderen worden uitgelegd.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Het signaleren van pesten: (zie ook bijlage 2)

Het signaleren van pesten kan op verschillende manieren gebeuren:

- doordat een leerkracht het pesten zelf signaleert.
- Doordat medeleerlingen dit constateren en melden bij leerkracht, directie of ouders. Met de kinderen bespreken we dat het melden van pesten, geen klikken is, maar dat dit juist heel goed is. We zijn met elkaar verantwoordelijk voor een goede, veilige sfeer op school en daarbuiten!!
- Doordat ouders/verzorgers het pestgedrag melden bij leerkracht, vertrouwenspersoon of directie.

N.B.: Nadrukkelijk wordt op de informatieavonden aan het begin van ieder schooljaar aan de ouders verteld dat we in de aanpak van pesten een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben en dat we samen het probleem moeten oplossen.

- Door een (anonieme) melding door kinderen en/of ouders of bij de door de school aangestelde vertrouwenspersonen.

Voorts is het dan natuurlijk van het grootste belang dat alle betrokken partijen op de hoogte worden gebracht van het probleem. Het is dus essentieel dat ouders en/of verzorgers op de hoogte worden gebracht van het gesignaleerde probleem en de verdere aanpak. Goede communicatie is het begin van een goede oplossing!!

_ Na een melding van pesten probeert degene die de melding heeft gekregen zo goed mogelijk in beeld te krijgen wat er speelt:

- wie zijn er bij het pesten betrokken?
- Hoe wordt er gepest en wanneer met name?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Is er een directe aanleiding voor het pesten?
- Is het kind al vaker gepest (op een andere school, in een ander jaar?)
- Zijn de ouders al op de hoogte?

_ De leerkracht van de groep waarin het pestprobleem is gesignaleerd, is in eerste instantie, verantwoordelijk voor het opstellen van een plan van aanpak. Eventueel kan hij/zij daarbij de hulp inroepen van collega's, met name van de bouwcoördinator, de IB-er

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

of de vertrouwenspersoon. Van het plan van aanpak worden ook weer alle bij de opvoeding betrokken partijen op de hoogte gesteld (ouders/verzorgers/betrokken leerkrachten).

_ N.B.: Er is een duidelijk verschil in aanpak voor kinderen van de groepen 1 t/m 4 (ONDERBOUW) en de groepen 5 t/m 8 (BOVENBOUW)

Het Plan van aanpak ONDERBOUW (groep 1 t/m 4)

Bij de eerste groep kinderen pogen we door middel van rollenspellen, verhalen, gesprekjes met alle kinderen het probleem te benoemen en om te buigen naar wenselijk gedrag. De aanpak zal hier meer klassikaal zijn en aangestuurd en gecontroleerd worden door de leerkracht. We verwijzen ook hier weer naar de SOEMO mappen en overig materiaal dat voor een deel te vinden is in de bijlage en de genoemde sites op internet (zie literatuurverwijzingen en bijlagen).

Het Plan van aanpak BOVENBOUW (groep 5 t/m 8)

Nogmaals melden we hier nadrukkelijk dat de hieronder beschreven werkwijze met de kinderen aan het begin van ieder schooljaar wordt doorgenomen (zeker in het begin).

In het plan van aanpak wordt in eerste instantie afgesproken welke kinderen betrokken worden om het probleem op te lossen. De pester wordt op de hoogte gesteld van dit feit. Het gepeste kind is in eerste instantie hier niet bij betrokken.

De kinderen die worden uitgenodigd door de leerkracht, voor het samen bedenken van een oplossing zijn in principe “neutraal”, maar sociaal sterkere kinderen. Dit heeft als grote voordeel dat de emotionele lading die het probleem meestal doet escaleren, minder groot en prominent aanwezig is.

Het probleem wordt aan de kinderen voorgelegd met de vraag of zij manieren weten te verzinnen om er voor te zorgen dat het gepeste kind zich weer veilig gaat voelen en hoe ze er voor zouden kunnen zorgen dat het pesten ophoudt of dat het betreffende gepeste kind zich weer veilig kan gaan voelen. Hierbij kan verwezen worden naar één van de hoofdregels op onze school:

“Iedereen moet zich veilig voelen in de klas, op school en/of thuis.”

Na een af te spreken periode wordt er met de betrokken kinderen geëvalueerd hoe e.e.a. is verlopen. Met het gepeste kind wordt afzonderlijk gesproken met als belangrijkste vraag of hij/zij verschil voelt tussen de pestsituatie en de huidige situatie.

Vervolgens worden er, indien nodig, nieuwe afspraken gemaakt of ideeën geformuleerd die na een af te spreken periode opnieuw worden bekeken/geëvalueerd. (Na twee weken)

Voor een “sjabloon” van een plan van aanpak zie de bijlage 4.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Als het pesten toch doorgaat.

We hopen dat met bovenvermelde aanpak de meeste problemen kunnen worden getackeld. Als het pesten echter toch doorgaat en de situatie blijft voor het betrokken kind/de betrokken kinderen, onveilig dan nemen we de volgende stappen:

Richting pester en ouders.

Er vindt onmiddellijk een nieuw gesprek plaats met de ouders van de pester en er wordt duidelijk gemaakt dat het pesten niet is gestopt en dat er sancties worden getroffen. Proportionaliteit staat daarin voorop. Zo kan er gedacht worden aan het in de pauzes binnen blijven, het niet meer mogen overblijven voor een bepaalde tijd, het uitgesloten zijn, voor een bepaalde periode, van deelname aan gymlessen, uitstapjes o.i.d.

Belangrijk:

_ We stellen de pester in de gelegenheid om dat wat hij heeft fout gedaan op een goede manier te corrigeren. (bijvoorbeeld excuses maken, tekening maken, dat wat kapot is, indien mogelijk, te repareren enz.)

Ouders:

Ook ouders moeten mogelijk worden ondersteund in de begeleiding van hun kind.

Belangrijk in deze zijn de volgende zaken:

- _Neem de ouders van de pester serieus.
- _Houd rekening met de gevoelens van de ouders.

Het gepeste kind.

Natuurlijk verliezen we het kind dat gepest wordt niet uit het oog. Een goede ondersteuning van het betreffende kind is heel belangrijk. Het zelfvertrouwen heeft door het pesten mogelijk een flinke dreun gekregen en het is dus van belang dat we het kind het gevoel geven dat het niet alleen staat.

- _Check regelmatig hoe het met het kind gaat. Toon begrip en medeleven.
 - _Ga na hoe het kind op pestgedrag reageert en wat mogelijke alternatieven zijn voor dit gedrag. Probeer zodoende de weerbaarheid van het betrokken kind te vergroten.
 - _Benoem de sterke kanten van het kind.
 - _Plaats het kind niet in een uitzonderingssituatie door het over te beschermen.
 - _Ga na of het kind zelf mogelijke oplossingen ziet.
 - _Schakel indien nodig, in overleg met de ouders, externe hulp in zoals sociale vaardigheidstraining, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of GGZ.
- Voor een lijst met belangrijke adressen, telefoonnummers en internetsites verwijzen we naar bijlage 3.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

CyberPesten en internet (zie ook bijlage 1: internetprotocol)

Een speciaal hoofdstukje willen we wijden aan het zogenaamde cyberpesten via internet (MSN/chatten).

Steeds vaker zien we dit de kop opsteken. Het is zaak dat aan ouders wordt medegedeeld dat we in de lessen ICT kinderen hiervan bewust maken en dat het dus ook zaak is dat ouders thuis regelmatig nagaan of er via de computer gepest wordt

Als kinderen buiten schooltijd chatrooms bezoeken is dit de verantwoordelijkheid van de ouders. Maar dit laat onverlet dat we als school wel geconfronteerd kunnen worden met de gevolgen van het "pest-chatgedrag". Als we een melding krijgen van dergelijke zaken dan nemen we de maatregelen zoals hierboven geschetst maar kunnen we als extra sanctie aan de ouders vragen om het kind (tijdelijk) een "computerverbod" op te leggen. Ouders zijn tevens in de gelegenheid om via de website van de school informatie te krijgen over hoe ze hun kinderen op een verantwoorde manier kunnen begeleiden bij het computer- en internetgebruik.

Leerkrachten, Ouderraad en Medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

Bijlage 1

Voor de kinderen: (inhoud van het internetcontract)

- 1 Ik zal nooit mijn naam, (e-mail)adressen of telefoonnummers doorgeven op internet, zonder toestemming van de leerkracht.
- 2 Bij gebruik van een zoekmachine (b.v.google) gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik zoek geen woorden, die te maken hebben met grof woordgebruik, racisme, discriminatie, seks of geweld.
- 3 Ik vertel het mijn leerkracht als ik informatie zie of e-mailberichten krijg waardoor ik me niet prettig voel of die ik niet vertrouw i.v.m. mogelijke virussen.
- 4 Ik weet, dat alle sites die ik bezoek worden geregistreerd.
- 5 Ik zal nooit afspreken met iemand, die ik op internet 'online' heb ontmoet en die ik verder niet ken, zonder toestemming van mijn ouders of de leerkracht.
- 6 Ik verstuur geen e-mailtjes zonder toestemming van mijn leerkracht.
- 7 Ik mag geen bestanden downloaden zonder overleg met mijn leerkracht.
- 8 Ik mag niets aanvragen of bestellen zonder toestemming van de leerkracht.
- 9 Ik mag geen privé MSN gesprekken voeren of privé- domeinen bezoeken.
- 10 Ik print alleen met toestemming van mijn leerkracht.
- 11 Ik verander geen instellingen op de computer.
- 12 Ik spreek met mijn leerkracht af op welk tijdstip en hoe lang ik op internet mag en welke programma's ik mag gebruiken.
- 13 Als ik toestemming krijg van mijn leerkracht om te chatten mag dat alleen met een andere school of met een instantie die met school te maken heeft (educatieve doeleinden). Ik gebruik daarbij niet mijn eigen naam, adres en telefoonnummer, maar de gegevens van school.
- 14 Als ik dit protocol onderteken, maar ik houd me er niet aan, dan mag ik niet meer internetten op school.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Voor de juffen en meesters:

- _ Internet wordt alleen gebruikt voor educatieve doeleinden.
- _ Er worden geen sites bekeken waarvan we vinden dat die de/onze fatsoensnormen overschrijden.
- _ We leggen aan de kinderen uit waarom ze bepaalde sites niet mogen bekijken.
- _ We zorgen voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een vervelende of ongewenste site komen. (Het is immers niet hun schuld.)
- _ Regels en wetten m.b.t. copyright worden (indien daar duidelijkheid over bestaat) nageleefd.
- _ Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare Net terecht komen.
- _ Namen, in combinatie met foto's van kinderen, worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming aan de ouders/verzorgers gevraagd.
- _ Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van onze pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten de e-mail van leerlingen checken als er een melding komt van pest- of haatmails. Ook de "geschiedenissen" van de kinderen op internet kunnen worden gecontroleerd.
- _ Als kinderen op internet bezig zijn houden wij (juffen, meesters, overblijfkraften en onderwijsondersteunend personeel) een oogje in het zeil.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Wat gebeurt er als het toch fout gaat,

als je jezelf niet aan bovenstaande afspraken hebt gehouden?

1. Je kunt beter meteen vertellen als je iets hebt fout gedaan.
2. Je zult begrijpen dat er bij iedere fout ook een straf hoort. De straf hangt af van hoe erg het is wat je hebt gedaan. Maar het kan betekenen dat je een week, een maand niet meer op de schoolcomputers mag. Dat is jammer want een computer is een hartstikke **HANDIG HULPMIDDEL**.
3. Als je iets met opzet stuk maakt, zul jij de kosten moeten betalen.
4. Natuurlijk vertelt de juf of meester ook aan je ouders wat er is gebeurd.
5. Als het meerdere keren voorkomt dat je iets hebt fout gedaan of kapot hebt gemaakt, dan krijg je een computerverbod en mag je niet meer van de schoolcomputers gebruik maken.

1. Wie zijn er bij een pestprobleem betrokken?

Veel kinderen op de basisschool worden wel eens geplaagd. Plagen leert je voor je zelf opkomen. Je wordt er sterker van. Bij plagen is er ook meestal sprake van 'gelijkwaardige' kinderen. Er is echter ook een groot aantal kinderen dat gepest wordt. Deze kinderen wordt systematisch psychisch, fysiek of seksueel geweld aangedaan. Deze kinderen hebben vaak moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pestende kinderen en voelen zich vaak eenzaam.

De kinderen die pesten daarentegen, zijn vaak de sterkste kinderen uit de groep. Ze kunnen op

verschillende manieren pesten:

met woorden

lichamelijk

door achtervolging

door uitsluiting

door stelen of vernietigen van spullen

door afpersing

Ze zijn soms agressief en reageren eerder met geweld dan andere kinderen. Meestal vertonen ze dit gedrag ook naar volwassenen. Een pestend kind dat zijn gang kan gaan, leert dat pesten de enige manier is om je in een groep te handhaven. Het leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten.

Naast kinderen die gepest worden en kinderen die pesten zijn er ook kinderen die geen actieve rol in het pesten hebben, maar die wel bepalend zijn voor het voortduren van het pesten. De pestende kinderen voelen zich gesterkt door de zwijgende instemming van de toeschouwers. Dit laatste geldt overigens ook voor de kinderen die gepest worden. Doordat zij zich niet goed kunnen verdedigen, voelt het kind dat pest zich gesterkt.

2. Hoe kom ik erachter of er sprake is van een pestprobleem?

Een kind dat gepest wordt, zal dit niet snel aan ouders of aan de leerkracht vertellen. Het voelt zich beschaamd. Een kind dat gepest wordt, is niet populair en het kind voelt dat als een tekortkoming naar de ouders toe. Soms kan het ook zo zijn dat een kind niets zegt, omdat het denkt dat het probleem dan alleen maar groter wordt. Ouders die naar school gaan bijvoorbeeld. Het is daarom belangrijk dat pesten en pestgedrag snel wordt signaleerd.

Neem daarbij ook de aanwijzingen van ouders serieus.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Opvallende signalen zijn bijvoorbeeld dat het kind:

- niet meer naar school wil;
- niets meer over school vertelt;
- nooit andere kinderen mee naar huis neemt en nooit bij anderen wordt gevraagd;
- op school slechtere resultaten haalt dan vroeger;
- vaak dingen kwijt is of met kapotte spullen thuis komt;
- vaak hoofdpijn of buikpijn heeft;
- blauwe plekken heeft op ongewone plaatsen;
- niet wil gaan slapen, veel wakker wordt of nachtmerries heeft;
- de verjaardag niet wil vieren;
- niet alleen een boodschap durft te doen;
- niet meer naar de speeltuin of andere club wil gaan;
- bepaalde kleren absoluut niet meer aan wil;
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig is.

Naast uw eigen waarneming en die van de ouders is het ook belangrijk te letten op de andere kinderen in de klas. In hoeverre is er sprake van echte tolerantie, bijvoorbeeld voor verschillen? Een lage tolerantie kan de basis vormen voor onderlinge irritaties, die uitmonden in pestgedrag.

3. Wie betrek ik erbij?

Kinderen gaan een groot deel van de dag naar school. De overige tijd brengen ze vooral thuis door. Naast de activiteiten op school, is het belangrijk dat pesten ook in de thuissituatie besproken wordt. De ouders/verzorgers dienen zoveel mogelijk deel uit te maken van het plan om pesten op school aan te pakken. Het gaat dan zowel om de ouders van kinderen die gepest worden als ouders van kinderen die pesten.

Ouders van kinderen die pesten, kunnen bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan het vergroten van het inlevingsvermogen van het kind.

Ouders van kinderen die gepest worden, kunnen een bijdrage leveren aan het vergroten van de weerbaarheid van het kind.

U dient alert te zijn op het raakvlak pesten-vooroordelen. Pesten wordt, soms terecht, gelabeld als discriminatie. In beide gevallen is het een gegeven dat er sprake is van een dominant kind tegenover een minoriteit. Die afhankelijkheidsrelatie, maakt pestproblemen extra complex.

Tips voor verdere ondersteuning aan ouders kunnen zijn:

- _ Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- _ Benoem goed gedrag en corrigeer uw kind onmiddellijk bij ongewenst gedrag.
- _ Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt/moet komen.
- _ Stimuleer de leerling om in voorkomende gevallen naar de leerkracht te gaan.
- _ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- _ Geef zelf het goede voorbeeld.
- _ Leer uw kind voor anderen op te komen.
- _ Leer uw kind (op een goede manier) voor zichzelf op te komen. (Dus niet "Sla maar eens flink van je af of terug.")
- _ We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of GGZ.

zelfvertrouwen

Hoe kan ik het zelfvertrouwen en de sociale weerbaarheid van kinderen bevorderen?

Zelfvertrouwen is afhankelijk van de kijk die het kind op zichzelf heeft. We noemen dit het zelfbeeld. Dit zelfbeeld wordt in belangrijke mate gevormd door de spiegel die anderen het kind voorhouden. Die spiegel bestaat uit de kritiek en de lof van mensen uit de omgeving van het kind. De opvoeders spelen daarbij een belangrijke rol.

Het zelfbeeld van een kind kan negatief of positief zijn. Een kind met een negatief zelfbeeld heeft weinig zelfvertrouwen, een kind met een positief zelfbeeld toont veel zelfvertrouwen. We kunnen kinderen helpen een realistischer en evenwichtiger zelfbeeld op te bouwen, door ze op school de kans te geven hun mogelijkheden en beperkingen op zoveel mogelijk terreinen te onderzoeken.

Bijvoorbeeld door kinderen vertrouwd te maken met en kennis te laten nemen van etnisch/culturele elementen die passen bij het leven als allochtoon in Nederland.

1. Waarom is zelfvertrouwen belangrijk?

Zelfvertrouwen maakt kinderen weerbaar en minder afhankelijk van het oordeel van anderen. Het geeft ze de moed voor hun eigen mening uit te komen, initiatief te tonen en aan nieuwe dingen te beginnen. Zelfvertrouwen is niet alleen belangrijk uit het oogpunt van het welzijn van kinderen. Ook schoolprestaties worden er gunstig door beïnvloed.

Bij het ontwikkelen van zelfvertrouwen dient u wel rekening te houden met de ontwikkelingsgeschiedenis van de kinderen. Het zou kunnen dat voor je eigen mening uitkomen, initiatief tonen en aan nieuwe dingen beginnen, activiteiten zijn die in de ontwikkeling van het kind niet altijd centraal hebben gestaan. Deze kinderen zullen daar meer moeite mee hebben.

2. Hoe kan ik de ontwikkeling van het zelfvertrouwen stimuleren?

Tip 1

Probeer elk kind te laten ervaren: ik hoor er bij, ik tel ook mee.

Tip 2

Geef kinderen de kans zowel hun sterke als zwakke punten te ontdekken op allerlei gebied.

Tip 3

Leer kinderen de positieve kanten van zichzelf te zien en moedig ze aan die ook onder woorden te brengen.

Tip 4

Stel het ontwikkelingsproces van uw kinderen primair, niet het gewenste resultaat.

Tip 5

Geef kinderen vaak en snel zakelijke informatie over hun prestaties en vorderingen.

Tip 6

Streef naar uitbreiding van gebieden waarvoor kinderen zelf verantwoordelijkheid dragen.

Tip 7

Leer kinderen, hoe ze op een zelfbewuste manier in allerlei situaties op kunnen treden.

3. Welke ontwikkeling maken kinderen door en wat zijn zinvolle tussendoelen?

Voor de diverse leeftijdsgroepen groep 1-2, groep 3-4, groep 5-6 en groep 7-8 geven we hier een korte schets van de ontwikkeling van kinderen: ontwikkeling/rijping, kritische momenten in de ontwikkeling, risico's.

De ontwikkelschetsen zijn in feite profielschetsen van het gemiddelde van een bepaalde leeftijdsgroep. In de praktijk vragen deze profielschetsen om nadere invulling en differentiatie, omdat kinderen nu eenmaal grote verschillen vertonen: rijping, leeftijd, milieu. Naarmate de kinderen ouder worden, zien we deze verschillen vaak toenemen.

Door de ontwikkeling van de kinderen op dit terrein goed te volgen, bijvoorbeeld met een leerlingvolgsysteem, krijgt u de specifieke informatie die de eigen situatie in beeld brengt.

Ontwikkelschets groep 1-2

Als gevolg van een toenemend ik-besef worden kinderen zich bewust van de eigen kwetsbaarheid. Hierdoor hebben ze nogal eens last van angstgevoelens. Ook is er in deze periode vaak sprake van sterk wisselende emoties. Jonge kinderen uiten zich heel veel met hun lichaam en hebben grote behoefte aan lichamelijk contact. Door de kinderen de gelegenheid te geven gevoelens en gedachten te uiten, er met elkaar over te praten, leren ze met eigen gevoelens en gedachten om te gaan. Kleuters zijn vooral geïnteresseerd in de gezinsleden en wat er thuis gebeurt. Ze hechten zich daarnaast in toenemende mate aan personen buiten het gezin (juf, klasgenootjes). Kleuters zijn meestal nog te zeer op zichzelf gericht om zich in te kunnen leven in de ander. Ze gaan ervan uit, dat de ander net zo denkt en voelt als zij.

Tussendoelen

Kinderen gaan bewust om met gevoelens en kunnen deze voor anderen begrijpelijk uiten.
Kinderen staan open voor gevoelens van anderen.

Ontwikkelschets groep 3-4

Kinderen gaan steeds nadrukkelijker reflecteren op zichzelf: mogelijkheden, beperkingen, kenmerken, wensen, gevoelens en eigenschappen. Aanvankelijk zijn stemmingswisselingen nog heel gewoon. Langzaam maar zeker worden de kinderen evenwichtiger. In het begin kennen ze vaak nog veel angsten die samenhangen met de veranderende schoolsituatie: andere eisen, meer pressie thuis om toch maar vooral goed je best te doen. Kinderen zijn in toenemende mate in staat zich te verplaatsen in de gevoelens van anderen.

Tussendoelen

Kinderen gaan bewust om met gevoelens en kunnen deze voor anderen begrijpelijk uiten.
Kinderen staan open voor gevoelens van anderen.
Kinderen kunnen zich inleven in gevoelens van anderen.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Ontwikkelschets groep 5-6

Kinderen richten zich in het algemeen steeds sterker op leeftijd- en seksegenoten (identificatie) en zijn ook steeds beter in staat zich in te leven in de ander en daarmee rekening te houden. Het verwerven van een plaats en van status binnen de groep geeft nogal eens nabootsing van gedrag van de meest actieve of dominante groepsleden te zien. Soms ontstaat de neiging stoer te doen of indruk te maken.

Tussendoelen

Kinderen gaan bewust om met gevoelens en kunnen deze voor anderen begrijpelijk uiten.
Kinderen kunnen zich inleven in gevoelens van anderen.

Ontwikkelschets groep 7-8

De pubertijd doet langzaam zijn intrede. Doordat sommige kinderen enkele jaren eerder of later de puberteit binnenstappen, bestaan er onderling grote verschillen. De wijzigingen in de omgang met leeftijdgenoten en de veranderingen op het hormonale vlak zorgen vaak tijdelijk voor een zekere emotionele instabiliteit en verminderd zelfvertrouwen. Hierdoor is extra aandacht gewenst voor het zelfbeeld en het omgaan met gevoelens die voortkomen uit: lichamelijke veranderingen (beugel, borstontwikkeling, menstruatie), de relatie met leeftijdgenoten (voor paal staan, erbij willen horen, stoer gedrag, rolpatronen) en de toenemende druk van ouders en de confrontatie met eigen mogelijkheden en beperkingen (Cito-toets, schoolkeuze).

Tussendoelen

Kinderen staan open voor gevoelens van anderen.
Kinderen kunnen zich inleven in gevoelens van anderen.

4. Hoe kan ik in de les aandacht besteden aan het bevorderen van het zelfvertrouwen en de sociale weerbaarheid?

Opmerking vooraf

In de lessuggesties wordt vaak een beroep gedaan op de luister- en spreekvaardigheid van kinderen. De lessuggesties hebben dan ook een directe en sterke relatie met taalontwikkeling en taalverwerving .

Lessuggesties groep 1-2

Maak gebruik van opdrachten waarin kinderen de volgende vragen beantwoorden:

Wie ben je? Hoe zie je eruit? Hoe weten anderen dat jij het bent? Waaraan herken je anderen?

Waarom lijkt je op anderen of juist niet? Wat is speciaal aan jou en anderen? Wat is hetzelfde?

Waar hou je van? Waar houden anderen van? Wie zijn je vriendjes? Waarom vind je iemand

eigenlijk aardig? Wat vinden anderen aardig aan jou?

Wie ben ik?

Plaats de kinderen in een kring. Deel een aantal handspiegels uit en laat de kinderen zichzelf bekijken. Laat ze vertellen wat ze zien. Stel bij het gesprek de volgende vragen:

Wat zie je aan jezelf?

Wat kun je zeggen over jezelf, bijvoorbeeld je ogen of je haar?

Wat kun je vertellen over je lichaam?

Zijn er dingen hetzelfde bij andere kinderen?

Wat kun je vertellen over je kleren?

Hoe kun je nu zien dat jij het bent en niet iemand anders?

Variant

Laat kinderen een tekening maken van zichzelf. Daarbij kunnen ze gebruik maken van de handspiegels. Stel de kinderen vragen als:

Wat zie je aan je neus, ogen of mond?

Wat zie je in je mond?

Wat zie je aan mij?

Wat is er anders aan mij?

Zijn er ook dingen die verschillen, maar die je niet kon tekenen?

Laat de kinderen na afloop alle tekeningen inleveren. Kies een tekening uit. Stel de kinderen vragen als:

Wie is dit?

Waarom denk je dat?

Waar kun je dat aan zien?

Wat vind je aardig aan (naam kind)?

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Lessuggesties groep 3-4

Maak gebruik van opdrachten waarin leerlingen de volgende vragen beantwoorden:

Hoe weten anderen dat jij het bent? Waaraan kunnen ze je herkennen? Hoe voelt het als je anders bent dan anderen?

Wat kun je al? Wat kun je nog niet, maar wil je wel graag? Hoe kun je dat bereiken? Wat mag je nog niet, maar wil je wel? Hoe kan dat veranderen?

Van wie houd je of wie vind je aardig? Waarom vind je iemand aardig? Wat vinden anderen aardig aan jou?

Interview

Laat twee kinderen elkaar interviewen. Elk interview bestaat uit een algemeen deel (vragen die door u zijn opgesteld en waarmee elk interview begint) en een vrij deel (vragen die de interviewer zelf bedenkt).

Het interview heeft als doel het beter leren kennen van je klasgenoten en duurt zo'n 5 tot 10 minuten. Draai zelf ook mee. Zo leren de kinderen u ook wat beter kennen. Demonstreer het interview de eerste keer en laat zien dat doorvragen erg verhelderend kan zijn.

Vragen die gesteld kunnen worden zijn:

Waar hou je van?

Wat kun je goed of (nog) niet zo goed?

Wie zijn je vriendjes?

Wat is speciaal aan jou?

Vind je dat je anders bent dan de kinderen in je klas? Waarom?

Lijk je op je vader of moeder? Hoezo?

Lessuggesties groep 5-6

Maak gebruik van opdrachten waarin leerlingen de volgende vragen beantwoorden:

Hoe ben je veranderd sinds je een baby en peuter was? Waardoor ontstaan die veranderingen?

Wat kun je nu wel, wat je eerder niet kon? Hoe voelt het als je iets gedaan hebt wat nieuw voor je was of heel moeilijk?

Hoe kun je gevoelens van verlegenheid en onzekerheid steeds meer de baas worden? Kun je op een zelfbewuste manier verzoeken doen en weigeren, complimenten geven en aannemen, kritiek geven en ontvangen?

Situatiespelen

Laat de kinderen verschillende herkenbare situatie naspelen, waarmee kinderen die weinig zelfvertrouwen hebben, vaak niet goed raad weten. Het gaat om situaties waarin complimenten gegeven en ontvangen worden, situaties waarin verzoeken gedaan en geweigerd worden en situaties waarin kritiek gegeven en ontvangen wordt. Neem situaties die voor de kinderen herkenbaar zijn.

Bijvoorbeeld:

Verzoeken weigeren

Je bent volgende week jarig en je hebt al verschillende vriendjes en vriendinnetjes uitgenodigd voor je feestje. Nu vraagt Monique, een meisje uit je klas, of zij ook op je verjaardagsfeest mag komen. Je hebt daar eigenlijk niet zoveel zin in, omdat je Monique nogal een opschepper vindt. Wat zeg je tegen haar?

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Verzoeken doen

Je loopt met twee kinderen uit je klas naar huis. Het zijn geen echte vrienden van je. Als je hoort dat ze straks thuis met de Playstation gaan spelen, krijg je er ook zin in. Je hebt nog nooit met zo'n Playstation gespeeld. Het lijkt je erg leuk, maar je weet niet zeker of de twee kinderen het goed zullen vinden, dat je met hen mee gaat. Wat doe je?

Complimenten geven

Galid houdt een spreekbeurt over de Formule 1. Je vindt dat hij het erg goed doet. Zeg je er na de tijd iets over tegen Galid?

Complimenten aannemen

Je hebt in een winkel iets gekocht. Bij het afrekenen zie je dat je teveel geld terug krijgt. Je zegt dat tegen het meisje achter de kassa. Zij zegt: 'Bedankt dat je zo eerlijk bent.' Wat is jouw reactie op dit compliment?

Kritiek geven/ontvangen

Je vriend is aan het tekenen. Je staat er bij te kijken. Je vindt er eigenlijk niet zoveel aan: je vindt de kleuren veel te donker. Je vriend kijkt op en zegt: 'Hoe vind je mijn tekening?' Probeer eens eerlijk te zijn, zonder je vriend te kwetsen. En wat zeg je als je de vriend bent?

Lessuggesties groep 7-8

Maak gebruik van opdrachten waarin leerlingen de volgende vragen beantwoorden:

Wat vind je van de veranderingen die er in en aan jouw lichaam en dat van anderen optreden?

Verlopen die veranderingen bij jou hetzelfde of anders dan bij je vrienden? Wie en wat is

belangrijk voor je? Waar ben je goed in? Waar maak je je zorgen over? Wat zijn

toekomstverwachtingen? Maak je je zorgen over je toekomst? Wat kun je daaraan veranderen?

Kun je op een zelfbewuste manier verzoeken doen en weigeren, complimenten geven en aannemen, kritiek geven en ontvangen? Waar ben je al verantwoordelijk voor? Wat vind je daarvan?

Een boekje open

Laat de kinderen zelf een boekje maken waarin ze zelf de hoofdrol spelen. De kinderen kunnen hier elke week een bepaalde tijd aan werken. Het boekje kan de volgende hoofdstukindeling hebben:

Zo zie ik eruit (een foto en/of tekening van jezelf met een beschrijving van hoe je eruit ziet)

Dit is mijn leven (bijvoorbeeld een verhaal over het eerste wat je je kunt herinneren of de buurt waarin je leeft of je hobby's)

Zo zie ik mezelf

Ik heb ook gevoel

Kijk eens wat ik kan

Ik en de anderen

Dit is mijn mening

Wat ik graag zou willen (zou je jezelf willen veranderen?)

Vroeger en later (hoe je er vroeger uitzag, wat je vroeger leuk vond en nu niet meer, wat je later wilt worden)

Tenslotte (alles wat je in de vorige hoofdstukken niet kwijt kon).

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

-Bijlage 3-

Belangrijke adressen, telefoonnummers en websites

Kindertelefoon 080015111 (gratis nummer)

Informatie over cyberpesten:

www.pestenslaf.nl

informatie over sociaal-emotionele ontwikkeling

www.sociaalemotioneel.nl

-Bijlage 4-

Plan van aanpak

Opgesteld door: _____

(samen met: _____)

Groep: _____ datum: _____

Situatie gepeste kind.

Naam gepeste kind: _____

Pesten gemeld door: _____

Omschrijving probleem (kort)

Plan van aanpak/afspraken:

Sociogram gemaakt ja/nee

Namen van de kinderen die hulp gaan bieden:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
6. **z.o.z**
- .

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Afspraken met de leerlingen:

Onderbouw 1/2:

- niet aan elkaar zitten (duwen, trekken e.d.);
- luister naar elkaar;
- nooit slaan/schoppen/bijten;
- als er iets is, praat er over met de juf;
- er over praten, is geen klikken;
- kom voor jezelf op;
- iedereen is weer anders, dat is juist leuk.

Indien er sprake is van pesten (constant/structureel negatief gedrag) kan er een kringgesprek volgen. Ook zijn er voorleesboeken over dit onderwerp. Een poppenkastvoorstelling is ook bruikbaar.

Als een leerling veel pest, kun je hem/haar:

- ❖ tijdelijk isoleren;
- of
- ❖ met de leerling een gesprekje voeren;
- ❖ zonodig met de ouders van de leerling spreken.

Overige bouwen:

- elkaar nemen "zoals je bent";
- naar elkaar luisteren;
- iedereen hoort in en bij de groep;
- niet overdreven op elkaar letten;
- van elkaars spulletjes afblijven;
- elkaar niet uitlachen/uitschelden/bespotten;
- elkaar geen pijn doen;
- leerkracht vertellen als jezelf of een ander gepest wordt (er over praten);
- er thuis over praten.

PESTPROTOCOL OBS DE SINGEL

Welke correctie is o.m. mogelijk?

- ❖ uitpraten met betrokken leerlingen;
- ❖ kring-/klassengesprek houden;
- ❖ collegiale consultatie;
- ❖ oudergesprek;
- ❖ schrijfpdracht (brief aan of over gepeste leerling/pester);
- ❖

Boodschap moet zijn:

WIJ DOEN NIET AAN:

- ✓ discriminatie in de ruimste zin;
- ✓ uitsluiting leerlingen;
- ✓ ongewenst spelletjes en geintjes;
- ✓ “ontkennend en oppervlakkig” leerkrachtgedrag bij signalen over pestgedrag.

Kortom: ***Wij doen alles om het gezellig te houden!***

